

Κριτικά σημειώματα

Πέτρος ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ: Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο του Στρασβούργου. *The European Court in Strasbourg*. Εκδόσεις Π.Ν. Σάκκουλας, σειρά: Δίκαιο και Οικονομία. Αθήνα, 2000, σελ. 157.

Η νέα εργασία του διακεκριμένου διεθνώς Δικηγόρου κ. Πέτρου ΜΗΛΙΑΡΑΚΗ περιλαμβάνει 4 Μέρη:

Το Μέρος Α' περιλαμβάνει την «Εισαγωγική προσέγγιση», σε ελληνική γλώσσα.

Το Μέρος Β' περιλαμβάνει την «Εισαγωγική προσέγγιση» σε αγγλική γλώσσα.

Το Μέρος Γ' αφορά στην δομή της Συμβάσεως, όπως ισχύει μετά το 11ο Πρωτόκολλο. Περιλαμβάνει, επίσης, και την δομή των Προσθέτων Πρωτοκόλλων 1, 4 και 7.

Το Μέρος Δ', τέλος, περιλαμβάνει τα κείμενα της Συμβάσεως και των Προσθέτων Πρωτοκόλλων 1, 4 και 7 (κατ' άρθρο) σε αγγλική και ελληνική γλώσσα. Σημειώνεται, ότι το κείμενο σε αγγλική γλώσσα είναι το επίσημο και πρωτότυπο, ενώ το κείμενο σε ελληνική γλώσσα είναι μετάφραση με ευθύνη των Υπηρεσιών του «Συμβουλίου της Ευρώπης» και της «Γραμματείας του Δικαστηρίου».

Όπως είναι γνωστόν, και επ' αυτού «συμπλέει» και ο Συγγραφέας αυτής της κρινόμενης σημαντικής μονογραφίας, το σύγχρονο «Ευρωπαϊκό Δίκαιο» διακρίνεται σε «Ευρωπαϊκό Δίκαιο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου» και σε «Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο». Αμφότεροι οι κλάδοι των κανόνων της επιστήμης αυτής του Δικαίου υπερασπίζονται «τις θεμελιώδεις ελευθερίες του ατόμου» με την ευρεία τους έννοια, με τις εξειδικεύσεις, προφανώς, και τις επί μέρους δογματικές, που επιβάλλουν τα γνωστικά αντικείμενα κατά κλάδο. Αναντιρρήτως, βεβαίως, ο κλάδος των «Δικαιωμάτων του Ανθρώπου» έχει ευρύτερο πεδίο εφαρμογής για δύο λόγους:

Α. Εξ αιτίας της συμμετοχής στην Σύμβαση 41 Χωρών, εκ των οποίων οι 15 «ανήκουν» στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Β. Εκ του γεγονότος της αναβαθμίσεως της ατομικής προσφυγής και της συνεπείας αυτής, κατά τρόπον μάλιστα αδιστάκτως βέβαιο, αναδείξεως του ατόμου ως αδιαμφισβητήτου υποκειμένου των κανόνων, που εμπεριέχει η Σύμβαση, κα-

νόμων, που ναι μεν εντάσσονται στον «κλάδο του Ευρωπαϊκού Δικαίου», ως τόσο, όμως, αποτελούν γενικώς αναγνωρισμένους κανόνες του Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου.

Ως εκ τούτου, ο κλάδος του «Ευρωπαϊκού Δικαίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου» αποκτά, ιδιαίτερο νομικό και πολιτικό κύρος.

Κατά τον Συγγραφέα «ό,τι καταγράφεται στην εν λόγω εργασία αποτελεί μία πρώτη «ψηλάφηση» του Θεσμού, μία αρχική προσέγγιση του αποκαλούμενου (από τον ίδιο) «Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου του Στρασβούργου», μία εισαγωγική διερεύνηση του «Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου», ως αντικειμένου της «καθόλου επιστήμης» του Ευρωπαϊκού Δικαίου».

Ο στόχος της εν λόγω εργασίας είναι προφανώς διττός: αφ' ενός μεν επιδιώκει να προσδιορίσει σε μία αρχική προσέγγιση, το νομικό και πολιτικό περιβάλλον εντός του οποίου «καλείται» να λειτουργήσει ο Θεσμός του Δικαστηρίου και αφ' ετέρου επιχειρεί να αποτυπώσει επιγραμματικώς τις σημαντικώτατες εμπειρίες του Συγγραφέως από τον χειρισμό πλείστων όσων υποθέσεων ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου.

Πέραν τούτων, μέσω αυτής της εργασίας ο κ. Πέτρος ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ επιθυμεί και επιχειρεί -επιτυχώς- να συμβάλει περαιτέρω στην διεύρυνση της «επικοινωνίας» μεταξύ Ευρωπαίων Νομικών και στην εξ αυτής αναγκαία διαμόρφωση συγχρόνου «ευρωπαϊκού νομικού λόγου», που να αφορά στα «ανθρώπινα δικαιώματα», πράγμα το οποίο καταφαίνεται, άλλως τε, και εκ του γεγονότος της εκ παραλλήλου συγγραφής της εργασίας και σε αγγλική γλώσσα.

Η εργασία, η οποία είναι μία εκ των ελαχίστων του είδους και όχι μόνον στην ελληνική βιβλιογραφία, διακρίνεται για το γλαφυρό της ύφος, την σαφήνεια, την εξαντλητική αξιοποίηση της διαθέσιμης βιβλιογραφίας και νομολογίας, τον πρωτότυπο τρόπο προσέγγισης αυστηρών νομικών θεμάτων, τον πλούτο των στοιχείων και την συστηματική μεθοδολογική τους προσέγγιση.

Επιγραμματικώς και διά βραχέων λόγων: η εν λόγω νέα εργασία του κ. Πέτρου ΜΗΛΙΑΡΑΚΗ πέραν του σημαντικού επιστημονικού ενδιαφέροντός της, αποτελεί ταυτοχρόνως ένα πολύτιμο εργαλείο για όσους αναζητούν νέες θεωρητικές προσεγγίσεις του θεσμού, για όσους διδάσκουν τα συναφή αντικείμενα και για όσους καθιστούν με τις θετικές δράσεις τους καθημερινή πρακτική υπέρ των Πολιτών την φιλοσοφία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, εις ένα κόσμο εξόχως επισφαλή...

Καθηγητής Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ